

ÅRSMELDING 1998

Vedtatt av Høgskolerådets styre 10. mars 1999

Årsmelding 1998 fra Det norske høgskolerådet

Det norske høgskolerådet ble opprettet 10. januar 1995 og legger med dette fram sin fjerde årsmelding.

Året 1998 for de statlige høgskolene

1998 har vært et begivenhetsrikt år for høgskolesektoren:

- 2. november ble Høgskolerådets nasjonale profesjonsråd etablert: Nasjonalt råd for ingeniørutdanning, Nasjonalt råd for helse- og sosialfagutdanning, Nasjonalt råd for lærerutdanning og Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning.
- Norgesnettrådet, som skal være et rådgivende organ for KUF, ble etablert. Høgskolerådet har observatørstatus.
- Høgskolerådet har i samarbeid med Universitetsrådet og parter i arbeidslivet etablert arbeidsgruppen "Norgesuniversitetet", som ble konstituert 7. september.
- Tre høgskoler, Høgskolene i Agder, Bodø og Stavanger, har søkt departementet om å få tildele doktorgrad innenfor områder hvor høgskolene har spesiell kompetanse.
- KUF har åpnet for forsøksordninger med Mastergradsstudier.
- Mjøsutvalget er i arbeid. Utvalget skal analysere status innenfor høyere utdanning og situasjonen for norske universitet og høgskoler som undervisnings- og forskningsinstitusjoner. Det skal vurdere behov for endringer og omstilling i sektoren og legge vekt på tilpassing mellom utdanningssystemet og arbeidslivet.
- Nye studieplasser og stipendiatstillinger ble tildelt høgskolene i revidert nasjonalbudsjett.
- Styret i høgskolerådet har hatt en rekke kontakter med Norges forskningsråd.
- Sektoren fikk Stortingsmelding nr 38 (1997-98) Om dimensjonering av ulike studier innenfor høyere utdanning, og Stortingsmelding nr 42 (1997-98) Kompetansereformen. I tillegg hadde stortingsmelding nr 38 (1997-98) IT-kompetanse i et regionalt perspektiv, stor interesse for sektoren.

Det norske høgskolerådet

Det ble avholdt to rådsmøter i 1998: 31. mars – 1. april ved Høgskolen i Østfold, og 14. – 15. oktober ved Høgskolen i Lillehammer. Rådet har behandlet 16 saker. Noen av de viktigste var:

- St meld nr 1 Nasjonalbudsjettet
- strategisk arbeidsplan
- opprettelse av Administrasjonsutvalget
- krafttak for videreutdanning innen informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Kostnadsberegningutvalget (KBU) sin utredning om økonomien i den statlige høgskolesektoren
- økonomi vedrørende de nasjonale rådene for profesjonsutdanningene

Styret for Det norske høgskolerådet

Rektor Kari Blom, Høgskolen i Bergen, styreleder

Rektor Frode Mellempvik, Høgskolen i Bodø, nestleder

Rektor Steinar Stjernø, Høgskolen i Oslo
Høgskoledirektør Hans Jørgen Binningsbø, Høgskulen i Sogn og Fjordane
Høgskoledirektør Inger Østensjø, Høgskolen i Stavanger
Student Hilde Gunn Bjelde (fra juli 1997 – juni 1998)
Student Olve Klevmo Møller (fra juli 1998)

Varamedlemmer til styret:

Varamedlem for rektorene: Rektor Aud Findal Johnsen, Høgskolen i Gjøvik

Varamedlem for høgskoledirektørene: Høgskoledirektør Ole Arvid Brønmo, Høgskolen i Sør-Trøndelag

Varamedlem for studentene: Student Hans Christian Nes, leder – Landslaget for Norges Lærerstuderter

Saksmengde

Styret hadde i 1998 åtte møter. Styret behandlet 82 saker. Blant de viktigste sakene var:

- St meld nr 1 Nasjonalbudsjettet
- innspill til forskningsmeldingen 1998
- NOU 1998: -Økonomien i den statlige høgskolesektoren – høring
- initiativ til etablering av ”Norgesuniversitetet”
- avtale om datafaglig saksbehandling og arkivering av forskningsdata
- støtte til søknader fra høgskoler om rett til tildeling av doktorgrad
- forhandlingene med Kopinor om ny kopieringsavtale
- St meld nr 38 (1997-98) IT-kompetanse i et regionalt perspektiv – høring
- St meld nr 39 (1997-98) Om dimensjonering av ulike studier innenfor høyere utdanning – høring
- St meld nr 42 (1997-98) Kompetansereformen – høring

Styremøte 7. juni var tilknyttet studietur til Skottland.

Sekretariatet

Sekretariatet ble i løpet av 1998 utvidet, og består av:

Generalsekretær Widar Hvamb

Rådgiver Kjærstin Åstveit

Førstekonsulent Rachel Glasser

Førstesekretær Nina Widding

Førstekonsulent Anne Espolin Johnson, Nasjonalt råd for helse- og sosialfagutdanning

Førstekonsulent Mari Skamfer Rigstad, Nasjonalt råd for ingeniørutdanning

Førstekonsulent Kristin Barstad, Nasjonalt råd for lærerutdanning

Førstekonsulent Mona Majgaard, Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning

I slutten av november flyttet sekretariatet fra Skippergata 17 til Grønland 6-8, 4.etg.

De nasjonale rådene

Nasjonalt råd for helse- og sosialfagutdanning, Nasjonalt råd for ingeniørutdanning, Nasjonalt råd for lærerutdanning og Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning ble opprettet 2. november 1998.

Nasjonalt råd for helse- og sosialfagutdanning

Arbeidsutvalg:

Leder:	Helga Helland Finstad	Høgskolen i Bodø
Nestleder:	Kåre Heggen	Høgskolen i Volda
Stud.repr.:	Magne M. Hustavenes	StL
Sekretær:	Anne E. Johnson	Det norske høgskolerådet

Nasjonalt råd for ingeniørutdanning

Arbeidsutvalg:

Leder:	Halvor Austenå	Høgskolen i Vestfold
Nestleder:	Edla Swanstrøm	Høgskolen i Oslo
Stud.repr.:	Irene Moen	StL
Sekretær:	Mari S. Rigstad	Det norske høgskolerådet

Nasjonalt råd for lærerutdanning

Arbeidsutvalg:

Leder:	Ingrid Denk	Høgskolen i Oslo
Nestleder:	Odd Inge Steen	Høgskolen i Bergen
Stud.repr.:	Arve Sigmundstad	StL
Sekretær:	Kristin Barstad	Det norske høgskolerådet

Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning

Arbeidsutvalg:

Leder:	Helge Mauland	Høgskolen i Stavanger
Nestleder:	Svein Kolstad Hansen	Høgskolen i Østfold
Stud.repr.:	Olve Klevmo Møller	StL
Sekretær:	Mona Majgaard	Det norske høgskolerådet

FoU-utvalget

FoU-utvalget ble opprettet i 1996. Utvalget skal være rådgivende organ for Høgskolerådet i saker som gjelder forskningspolitikk og forskerutdanning. Det har syv medlemmer, hvorav seks skal komme fra de statlige høgskolene og en fra studentorganisasjonene. For å sikre dialogen med styret, er det vedtatt at et av FoU-medlemmene skal velges blant Høgskolerådets styremedlemmer.

FoU-utvalget har i 1998 hatt følgende sammensetning:

Rektor Frode Mellemvik, Høgskolen i Bodø, fungerende leder til 13.09, leder fra 14.09

Professor Kristin Tornes, Høgskolen i Molde, nestleder fra 14.09

Professor John Håkon Husøy, Høgskolen i Stavanger

Førsteamanuensis Magne Husby, Høgskolen i Nord-Trøndelag fra 30.03

Studiedirektør Berit Rokne Hanestad, Høgskolen i Bergen

FoU-koordinator Tor-Einar Edvardsen, Høgskolen i Oslo

Studentrepresentant Hege Hansen, Landslaget for Norges lærerstudenter til 30.06

Studentrepresentant Gøril Ursin, Studentenes Landsforbund fra 01.07

Vararepresentant Professor Olav Rosef, Høgskolen i Telemark fra 07.06

Vararepresentant FoU-leder Georg Arnestad, Høgskolen i Sogn og Fjordane fra 07.06

Vararepresentant Olve Klevmo Møller, Studentenes Landsforbund fra 07.06

I 1998 hadde FoU-utvalget seks møter og behandlet 38 saker. Av de viktigste sakene utvalget behandlet var:

- Høgskolenes rolle som forskningsaktører – muligheter og erfaringer.
- Videreføring av kontakten mellom Høgskolerådet og Norges forskningsråd, etablering av kontaktmøter med fagområdene i Norges forskningsråd.
- Statlige høgskolers konkurransesituasjon i forhold til deltagelse i NFR-finansierte programmer og frie prosjekter.
- Dokumentasjon av FoU og annen faglig virksomhet ved høgskolene.
- Mulige ”nye” forskningsfelt knyttet til profesjons- og yrkesutdanningene ved de statlige høgskolene.
- Felles nasjonalt system for forskningsdokumentasjon.

17. september 1998 avholdt HR ved FoU-utvalget en nasjonal konferanse: ”FoU og de statlige høgskolene – politikk og realiteter”. Konferansen samlet 170 deltakere fra KUF, Forskningsrådet og høgskolesektoren.

FoU-utvalget har i 1998 intensivert samarbeidet med FoU-ledernettsverket i høgskolene. Dette har blant annet skjedd ved at FoU-utvalgets møter har blitt lagt til FoU-ledernettsverkets konferanser. Det er ønskelig å oppnå tettere kontakt mellom FoU-lederne og FoU-utvalget for å sikre størst mulig effekt av felles innsats innen FoU-området.

Adm-utvalget

På rådsmøtet 14.-15. oktober på Lillehammer opprettet Det norske høgskolerådet et administrativt, rådgivende utvalg (Adm-utvalg) under Høgskolerådet. Formålet er å bidra til samordning av administrative fellesoppgaver innenfor høgskolenes forvaltningsområde. Styret ble gitt fullmakt til å fastsette de endelige retningslinjer. På styremøte 7. desember vedtok styret mandatet for utvalget.

Budsjett og regnskap

Det norske høgskolerådet fikk opprinnelig tildelt kr. 1.250.000,- som grunntilskudd fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. I forbindelse med etablering og drift av utvidet sekretariat og etablering av de nasjonale råd for profesjonsutdanningene ble ytterligere kr. 1.475.000 gitt i tilskudd. I tillegg har høgskolene bidradd med en andel på kr. 1.236.000,- Midlene er disponert som angitt nedenfor. Tallene for 1997 og 1996 er også ført opp.

	1998	1997	1996
SUM UTGIFTER	3.603.527	1.998.521	865.844
Personalkostnader inkl. arbeidsgiveravgift	1.475.545	485.994	304.378
Varer og tjenester totalt	2.124.982	1.512.527	561.466
• Maskiner, inventar, utstyr	756.562	580.425	72.164
• Forbruksmaterieill	74.477	43.532	28.000
• Reiseutgifter	644.960	600.567	370.586
• Kontortjenester	318.316	136.117	31.316
• Bøker, tidsskrifter	207.938	107.642	23.400
• Bygningers drift, lokalleie	122.729	44.244	36.000

Den økonomiske situasjonen i sektoren

En sentral oppgave i sekretariatet har vært høringen av "NOU 1998 – Økonomien i den statlige høyskolesektoren" som Kostnadsberegningutvalget (KBU) avga 12. mars 1998. KBU sin innstilling viste betydelige avvik i forhold til de beregninger som HR har foretatt. HRs beregninger har vist at den reelle økonomiske utviklingen for høyskolesektoren har vært vesentlig svakere enn tallmaterialet i KBU tilsynelatende viste. KBU gjennomgikk etter anmodning fra KUF de innspillene som HR ga på høringen. Høgskolerådet fikk på slutten av året gjennomslag for at KBU sitt bilde av økonomien i høyskolesektoren ikke var korrekt, og at det har skjedd en forverring av økonomien i sektoren.

KUF beregnet at høyskolesektoren hadde en nedgang i utgift per student på 1,9 %, tilsvarende 60 millioner, i perioden 1992-1997. HR fikk gjennomslag for at det, i tillegg til kostnad per student, finnes en rekke kostnadsdrivende faktorer av betydning. Noen av disse faktorene har blitt tallfestet: husleiekostnader (25 millioner), kompetanseheving (25 millioner) og desentraliserte utdanninger (40 millioner). Andre kostnader som er knyttet til praksisrettleiding, reisekostnader, økt administrasjon har ikke blitt tallfestet. Til sammen mener HR det er mulig å argumentere for en svikt i budsjettene på 150 – 200 millioner kroner.

De økonomiske rammevilkårene for høyere utdanning i Norge lå ca. 20% under OECD-området satsing målt per student.

Dimensjonering og rekruttering

Det norske høgskolerådet avga sin skriftlige høringsuttalelse til "St meld 39 (1997-98) Om dimensjonering av ulike studier innenfor høyere utdanning". Høgskolerådet la vekt på at meldingen i for liten grad drøfter prinsipper som skal legges til grunn for dimensjonering av høyere utdanning og at meldingen er lite offensiv i forhold til utfordringer i st meld nr 42 Kompetansereformen. Meldingen er også i utakt med OECDs problemstillinger og politikk uttrykt i rapporten "Redefining Tertiary Education", der man forutser høyere deltakelse i høyere utdanning enn det som er dagens nivå i Norge.

Samarbeid med Universitetsrådet

Det har blitt avholdt felles møte mellom Universitetsrådets og Høgskolerådets styre. Kontakten mellom rådene har blitt styrket gjennom felles interesser blant annet i forhold til organiseringen av etter- og videreutdanningsreformen. De to rådene har gjennom sine sekretariat økt samhandlingen og samarbeidet i saker av felles interesse og betydning for høyere utdanning gjennom 1998. Høgskolerådet har observatørstatus i Universitetsrådet.

Arbeidsgruppen "Norgesuniversitetet"

Med grunnlag i et felles initiativ fra Det norske universitetsråd og Det norske høgskolerådet drøftet representanter fra disse og fra arbeidslivets organisasjoner våren 1998 mulighetene for et bredt samarbeid om etter- og videreutdanning (EVU) på universitets- og høyskolenivå. Initiativet fikk positive reaksjoner fra organisasjonene, som signaliserte at et organisert samarbeid på dette viktige og utfordrende området vil være mulig.

På dette grunnlag ble Arbeidsgruppen Norgesuniversitetet konstituert 7. september 1998 etter et felles initiativ fra Universitetsrådet og Høgskolerådet til et antall organisasjoner i arbeidslivet. Med støtte fra KUF tok de to rådene initiativ til å engasjere en prosjektsekretær til å arbeide for gruppen.

Arbeidsgruppen har følgende sammensetning:

Fra organisasjonene i arbeidslivet:

Berith Bergersen (LO), Sigrid Lem (Akademikerne), Ninna Garm (YS), Baard Meidell Johannesen (NHO), Ingeborg Aasnæs (AF).

Fra Universitetsrådet og Høgskolerådet:

Jan Fridthjof Bernt (UR), Tor Saglie (UR), Knut Brautaset (HR), Svein O. Haaland (HR).

Observatører:

Jan Atle Toska (SOFF), generalsekretær Per Nyborg (UR), generalsekretær Widar Hvamb (HR)

Sekretær:

Olav Hesjedal

Deltakelse i den offentlige debatt

Av rektor Kari Blom, leder av Det norske høgskolerådet

Kronikker og debattinnlegg i dagspressen

”Oppdragsforskning og studiekvalitet”, i Status, Studentenes Landsforbunds organ. Jan. –98

”Stø kurs i motvind”, kronikk i Dagens Næringsliv. 3. febr.-98.

”Buer-utvalget. Utvikling av kompetanse”, debattinnlegg i Aftenposten. 17. febr. –98

”Alvorlige mangler ved utredning”, debattinnlegg i Aftenposten. 6. mai –98

”Ingen tillit til offentlig utvalg”, intervju i Bergens Tidende, 6. mai –98

”Færre studenter – ledig kapasitet”, kronikk i Bergens Tidende. 15. mai –98

”Tal står mot tal”, Intervju i Forskerforum nr. 6/98

”Økonomien i høgskolene”, debattinnlegg i Dagens Næringsliv. 30. juni –98

”Misvisende tilstandsrapport”, debattinnlegg i Bergens Tidende. 13. aug. –98

”Fordeling av ekstrabevilgning”, debattinnlegg i Aftenposten. 20. aug. –98

Artikkel

”Higher Education and Equality. Perspectives and Values related to Gender, Economic and social Equality, regional Distribution and the Issue of Life-long Learning”, artikkel til Unescos verdenskonferanse for høyere utdanning i Paris, Oktober 1998.

Foredragsvirksomhet

Åpninger og avslutninger av konferanser, seks foredrag og tre innlegg på ulike konferanser i 1998.